

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3113-16

meddelad i Stockholm den 5 juni 2017

KLAGANDE

Skatteverket
171 94 Solna

MOTPART

AA

Ombud: BB
SULF
Ferkens gränd 4
111 30 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Sundsvalls dom den 17 maj 2016 i mål nr 2606-15

SAKEN

Folkbokföring

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

En utlänning som måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige får folkbokföras här endast om detta villkor är uppfyllt eller om det finns synnerliga skäl för att han eller hon ändå ska folkbokföras. Därtill förutsätts att utlänningen

Dok.Id 181691

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Mål nr
3113-16

kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila i landet under minst ett år.

AA anmälde att hon flyttat till Sverige från Iran den 29 april 2015 och ansökte om att folkbokföras här. Hon uppgav att hon skulle bo permanent i Sverige för att leva tillsammans med sin make – som har en doktorandtjänst vid Luleå tekniska universitet och som är folkbokförd här sedan den 1 september 2009 – samt åberopade ett uppehållstillstånd som gällde från och med den 1 april 2015 till och med den 3 januari 2016. Skatteverket avslag hennes ansökan med motiveringen att giltighetstiden för uppehållstillståndet understeg ett år.

AA överklagade till förvaltningsrätten som upphävde Skatteverkets beslut och förklarade att AA skulle folkbokföras i Sverige enligt sin ansökan, dvs. från och med den 29 april 2015. Enligt förvaltningsrätten uppställer folkbokföringslagen (1991:481) inte något krav på att ett uppehållstillstånd ska ha en giltighetstid om minst ett år. Vidare fann förvaltningsrätten att det saknades anledning att anta något annat än att AA avsåg att vistas i Sverige till dess att hennes make slutfört sin doktorandutbildning, vilket beräknades ske under år 2017.

Kammarrätten avslag Skatteverkets överklagande och anförde bl.a. att de faktiska omständigheterna kring AAs vistelse i Sverige var ostridiga samt att hon fick anses ha visat sin avsikt att vistas i Sverige i minst ett år.

AA är sedan den 18 januari 2016 folkbokförd i Sverige med stöd av en ny flyttningsanmälan.

YRKANDEN M.M.

Skatteverket yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska fastställa Skatteverkets beslut och anför bl.a. följande.

Bestämmelsen i folkbokföringslagen om krav på uppehållstillstånd kom till för att kodifiera tidigare praxis. Ett upptagande i folkbokföringen förutsätter att vistelsen

är avsedd att pågå minst ett år och att uppehållstillstånd finns för perioden (prop. 1990/91:153 s. 90 f.). Om utgångspunkten i stället är att uppehållstillstånd med kortare giltighetstid än ett år generellt kan ligga till grund för folkbokföring är frågan vilka faktorer som Skatteverket ska väga in i bedömningen. I ett folkbokföringsärende bör Skatteverket inte föregå Migrationsverkets prövning av en persons eventuella ansökan om förlängt uppehållstillstånd.

AA anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande.

I folkbokföringslagen finns inte något uttryckligt krav på att uppehållstillståndet ska ha en giltighetstid om minst ett år. Något sådant krav framgår inte heller av förarbetena. Detta talar för att lagstiftaren ansett att man vid beslut om folkbokföring även ska kunna ta hänsyn till andra omständigheter än uppehållstillståndets giltighetstid, såsom sökandens avsikt med vistelsen samt varaktigheten av en anställning eller utbildning.

Det är ostridigt att hon vid tidpunkten för ansökan hade för avsikt att bo i Sverige under den tid hennes make är doktorand, dvs. åtminstone fram till år 2017. Det fanns alltså stöd för att hennes vistelse i Sverige skulle komma att vara i minst ett år från den dag hon anmälde inflyttning.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

De allmänna förutsättningarna för folkbokföring framgår av 3 § folkbokföringslagen. Enligt första stycket ska den folkbokföras som efter inflyttning anses vara bosatt i Sverige. En person anses bosatt här i landet om han eller hon kan antas komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila i landet under minst ett år.

En utlänning som måste ha uppehållsrätt eller uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige, får enligt 4 § första stycket folkbokföringslagen folkbokföras endast om

detta villkor är uppfyllt eller om det finns synnerliga skäl för att han eller hon ändå ska folkbokföras.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Huvudregeln är alltså att en utlänning som måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige inte får folkbokföras här om inte detta villkor är uppfyllt. Detta krav har motiverats med att det genom folkbokföringen inte ska ges utrymme för att personer som inte har rätt att vistas i landet får del av olika förmåner. Innehav av uppehållstillstånd utgör dock inte en förutsättning för att kvarstå som folkbokförd. Förlust eller avsaknad av uppehållstillstånd medför t.ex. inte en automatisk avregistrering (prop. 1990/91:153 s. 91 och prop. 2012/13:120 s. 40 f. och 56).

En utlänning som måste ha uppehållstillstånd för att få vistas i Sverige ska också, vid det tillfälle då han eller hon ansöker om att bli folkbokförd, uppfylla den allmänna förutsättningen för folkbokföring, dvs. det ska kunna antas att utlänningen kommer att tillbringa sin dygnsvila här under minst ett år. Frågan är vilken betydelse uppehållstillståndets giltighetstid har för bedömningen av om denna förutsättning är uppfylld.

I förarbetena till bestämmelsen i 4 § första stycket folkbokföringslagen om uppehållstillstånd som förutsättning för folkbokföring berördes den då rådande administrativa praxisen på området. Innebörden av denna, som hade kommit till uttryck i dåvarande Riksskatteverkets allmänna råd, var att en utomnordisk invandrare skulle folkbokföras endast om han hade fått ett uppehållstillstånd som avsåg en vistelse här för minst ett år (prop. 1990/91:153 s. 91). Som framgått intogs emellertid inte någon bestämmelse med den innebörden i lagtexten. Av förarbetena kan inte heller utläsas någon avsikt att ge bestämmelsen en vidare innebörd än vad som framgår av dess ordalydelse.

Mål nr
3113-16

Det är således inte en nödvändig förutsättning för folkbokföring av en utlänning som måste ha uppehållstillstånd för att få vistas här, att tillståndet har en giltighetstid om minst ett år.

AA uppgav i sin flyttningsanmälan att hon hade för avsikt att bosätta sig i Sverige och leva tillsammans med sin make här. Maken var redan folkbokförd i Sverige och hade en anställning som innebar att han kunde antas komma att stanna här åtminstone fram till 2017. Annat har således inte framkommit än att det vid tidpunkten för AAs ansökan kunde antas att hon skulle komma att regelmässigt tillbringa sin dygnsvila i landet under minst ett år. Förvaltningsrätten hade därmed fog för sitt förordnande om att AA skulle folkbokföras enligt sin ansökan. Överklagandet ska därmed avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Margit Knutsson, Christer Silfverberg, Mahmut Baran och Leif Gäverth.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Cecilia Nermark Torgils.

Förvaltningsrätten i Luleås dom den 29 oktober 2015 i mål nr 1345-15
Skatteverkets beslut den 21 maj 2015, dnr 18 35783525